

Österåkers kommuns styrdokument

Datum för antagande: 30 mars 2026

Diarienummer:

Antagen av:

Dokumentansvarig: Näringslivs- och arbetsmarknadsdirektör

Tillsammans för näringslivets utveckling - näringslivsstrategi för Österåkers kommun

Infoga en bild genom att välja **Bild på startsida**
på fliken **Österåkers kommun**

Innehåll

Inledning.....	3
Om strategin, nuläget och Österåkers ambition.....	3
Syfte.....	4
Framtagandeprocess.....	5
Avgränsningar.....	5
Vilka som berörs.....	5
Strategins koppling till övrig styrning.....	6
Strategins koppling till globala och nationella mål.....	7
Inriktningar i strategin Tillsammans för näringslivets utveckling.....	7
Från ord till handling.....	10
Kommunikation.....	10
Genomförande.....	10
Ansvar och roller.....	10
Uppföljning.....	10
Aktualitetsprövning och revidering.....	11

Bilaga 1 – Fördjupad nulägesanalys

Bilaga 2 - Förteckning över styrdokument med bäring på Österåkers näringslivsstrategi

Inledning

Om strategin, nuläget och Österåkers ambition

En strategi ska ange översiktliga vägval och peka ut riktning för hur målen ska uppnås. Näringslivsstrategin Tillsammans för näringslivets utveckling beskriver några inriktningar för hur Österåkers kommun tillsammans med det lokala näringslivet skapar förutsättningar för ett konkurrenskraftigt och hållbart företagande i hela kommunen, på fastlandet såväl som i skärgården. Det finns ett starkt lokalt engagemang hos kommunens lokala näringsliv och strategin omfattar alla företag, oavsett bransch eller storlek.

Nuläget

Österåkers styrka ligger i kombinationen av ett strategiskt läge med goda kommunikationer till Stockholm, regionen och omvärlden, med närhet till natur och skärgård samt hög livskvalitet. Det skapar konkurrensfördelar för både etablerade och nya företag.

Österåkers lokala näringsliv består av drygt 5000 aktiva företag, där merparten är små och medelstora företag. 95 procent av företagen har färre än 5 anställda. Näringslivet är fördelat över tätort, skärgård och landsbygd. På Ljusterö och Ingmarsö finns omkring 500 registrerade företag. Näringslivet bidrar till sysselsättning, innovation och lokal utveckling – och är en viktig del av Österåkers identitet och attraktionskraft.

Sett till antal sysselsatta i kommunen är de största branscherna vård och omsorg, utbildning, bygg, handel och företagstjänster. År 2023 stod dessa branscher tillsammans för 71 procent av de omkring 13 000 arbetstillfällen som finns i Österåkers kommun. Andelen företagare per bransch är högst inom företagstjänster, 24 procent, vilket är ungefär i nivå med Stockholms län och riket. Byggsektorn i Österåker utmärker sig jämfört med Stockholms län och riket, med 23 procent företagare i branschen. I Stockholms län ligger nivån på 14 procent företagare inom samma bransch. Andelen nystartade företag i Österåker var 5,4 per 1000 invånare under 2025, vilket är lägre än i andra kommuner i Stockholms län. Österåker hamnade på plats 57 bland Sveriges kommuner i andel nystartade företag per 1000 invånare. Många kommuner i Stockholms län ligger på en högre nivå. Besökare till Österåker omsatte ca 1,8 mdr kr år 2023, vilket var i nivå med övriga år under perioden 2019-2023. Detaljhandel stod för största delen, omkring 1 mdr. Under 2025 var det drygt 35 000 gästnätter i Österåker, en ökning med 2,5 procent sedan föregående år. Gästnätter från övriga Sverige står totalt för 91 procent av gästnätterna. Utländska gästnätter utgör ca 8 procent av totalen, Antal utländska gästnätter ökade 2025 med ca 45% i jämförelse med 2024.

Svenskt näringslivs undersökning Lokalt företagsklimat påvisar resultat i nivå med många andra kommuner i Stockholmsområdet. Några av de prioriterade områden som lyfts både i undersökningen och i frekventa kontakter mellan näringslivet och kommunen är bättre dialog, ökad förståelse för företagande

hos kommunens beslutsfattare, minskad brottslighet och ökad trygghet, förbättrat vägnät, tydligare fokus på och stöd till näringslivet i skärgård och landsbygd, effektivare processer samt kortare handläggningstider. I den kommunranking som baseras på undersökningen Lokalt företagsklimat ligger Österåker på plats 34 bland Sveriges kommuner.

Undersökningen Nöjd- kund-index genomförs av Sveriges kommuner och regioner (SKR) rör företagsärenden inom kommunens olika myndighetsområden och upphandling. Resultaten för Österåkers kommun ligger överlag i nivå med många andra kommuner i Stockholmsområdet. Inom miljötillsyn är nöjdheten högre än i flera andra kommuner. De lägsta resultaten finns inom bygglov, en bild som är vanlig även i andra kommuner. En förbättring av NKI-värdena inom bygglov har skett under perioden 2023- 2025 och resultaten ligger i nivå med många andra kommuner. För att uppnå ökad nöjdhet behöver handläggningen digitaliseras mer och bli snabbare samt att information och kommunikation behöver bli tydligare. Fördjupad nulägesanalys finns i bilaga 1.

Ambition

Vår ambition är att vara en av Stockholmsregionens mest attraktiva kommuner för företag, innovation och samverkan – med ett företagsklimat som gör det enkelt, tryggt och effektivt att driva verksamhet. En grund för stabil och hållbar tillväxt, med både fler arbetstillfällen och nya företag. Österåkers kommun ska också utvecklas som en attraktiv plats att besöka. Där utveckling av näringslivet parallellt med platsutveckling och utbyggnad av kommunen bidrar till en levande kommun, såväl på fastland, i skärgård och landsbygd.

Kommunens roll är att vara en möjliggörare som stödjer företag att verka, växa och utvecklas och nya företag att etablera sig, utan att påverka privata affärsbeslut.

Utifrån nuläget och kommunens ambitioner identifieras tre strategier för utveckling av stödet till det lokala näringslivet:

1. **Växande näringsliv** – Det ska vara attraktivt och hållbart för företag att verka, växa och etablera sig i Österåkers kommun.
2. **Tryggt näringsliv** – Det ska vara tryggt att verka i Österåkers kommun. Kommunen tillsammans med lokala näringslivet ska bidra till en robust kommun.
3. **Effektiv och tillgänglig kommun** – Kommunens förvaltningar ska underlätta för företag att verka, växa och etablera sig.

Syfte

Strategin fungerar som ett gemensamt ramverk för styrning, utveckling och prioritering av insatser som ska göra det attraktivt för företag att verka och växa, starta och etablera sig i Österåker.

Strategin ger en riktning och fungerar som stöd för dialog och samarbete, både inom kommunen och tillsammans med företagare i hela Österåker. Strategin ska bidra till att skapa en kultur där idéer blir verklighet.

Näringslivsstrategin ersätter tidigare näringslivsstrategi som antogs i Kommunstyrelsen 2017-08-28 och upphävdes genom beslut i Kommunstyrelsen 2025-10-06 (§17).

Framtagandeprocess

Strategin baseras på Österåkers långsiktiga vision med inriktningar för framtiden, kommunens identitet som företagarkommun, inspel från det lokala näringslivet, undersökningsresultat och jämförelser med andra kommuner.

Underlaget till strategin har tagits fram under ledning av kommunens näringslivsenhet, i dialog med det lokala näringslivets representanter samt berörda förvaltningar och avdelningar. Alla företag i kommunen har bjudits in till remiss före beslut. Inkomna inspel har sorterats mellan strategin och planering av genomförande av strategin.

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden bereder strategin inför beslut i Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige.

Avgränsningar

Strategin ger en övergripande beskrivning av tre inriktningar för arbetet framåt. Strategin omfattar både det som kommunen själv kan påverka genom egna processer och stödinsatser, och sådant där andra aktörer har huvudansvaret. I de fall huvudansvaret ligger hos en annan aktör kan kommunen bidra genom att stödja och påverka i önskad riktning.

Strategin ersätter inte andra strategier och riktlinjer som rör näringslivsområdet, till exempel styrdokument inom samhällsplanering.

Vilka som berörs

Näringslivsstrategin berör flera centrala intressenter som påverkas av och bidrar till näringslivets utveckling i Österåkers kommun:

- Befintliga näringsidkare i Österåkers kommun.
- Företag som önskar att etablera sig i Österåkers kommun.
- Kommunens förvaltningar och verksamheter som har kontakt med det lokala näringslivet eller arbetar med näringslivsrelaterade frågor.
- Invånare och besökare som tar del av varor och tjänster från företag i Österåkers kommun.
- Invånare som kan utgöra arbetstagare alternativt företagare nu, eller i framtiden.

Befintliga näringsidkare har behov av stöd för att utveckla sina verksamheter, medan företag som vill etablera sig i Österåker behöver tydliga förutsättningar och vägledning. Kommunens förvaltningar och verksamheter gynnas av gemensamma förhållningssätt för samverkan med näringslivet, i syfte att stärka service och effektivitet. Vidare berörs kommunens invånare och besökare genom utbudet av varor och tjänster, fler arbetstillfällen och ett attraktivt lokalsamhälle.

Strategins koppling till övrig styrning

Näringslivsstrategin tar avstamp i Österåkers kommuns vision 2040 och kommunens övergripande mål.

Österåkers vision 2040:

"Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus skapar vi en hållbar framtid.
Österåker – möjligheternas skärgårdskommun."

Österåkers kommun är en kommun där alla delar bidrar till helheten. Här förenas småstadens utbud, en levande landsbygd och en tillgänglig skärgård. Kommunen erbjuder goda förutsättningar för vardagsliv, arbete, företagande och rekreation genom hela livet.

Övergripande mål i Österåkers Kommun:

- Österåkers verksamheter präglas av hög kvalitet
- Österåker har en robust och effektiv ekonomi
- Österåker är en trygg kommun för de som vistas, verkar och bor här
- Österåkers utveckling sker med fokus på en hållbar framtid

Strategin förhåller sig till och kompletterar kommunens samlade styrning och styrdokument och ska bidra inom vissa målområden i kommunens hållbarhetsprogram. Förteckning över aktuella styrdokument och delmål inom nedan programs målområden återfinns i Bilaga 2.

Program för social hållbarhet och folkhälsa 2030

Strategin bidrar till programmets målområden Ett Österåker för livslångt lärande och Ett Österåker för arbete och sysselsättning.

Dessa målområden fokuserar dels på goda och jämlika förutsättningar för ett livslångt lärande och belyser den nära kopplingen mellan utbildningsnivå, anställningsmöjligheter och hälsa, dels på företagandets roll för tillväxt och socialt hållbar utveckling i kommunen, samt möjligheter att öka arbetstillfällen och sysselsättning genom samverkan.

Miljö- och klimatprogram 2030

Strategin bidrar till programmets mål Ett Österåker med begränsad klimatpåverkan och Ett Österåker med god bebyggd miljö.

Dessa mål fokuserar dels på att begränsa de klimatpåverkande utsläppen och att ställa om till hållbara energisystem (något som kräver en hög grad av samverkan mellan alla aktörer i samhället), dels på att planera och utveckla motståndskraftig bebyggelse som bemöter ekologiska behov och tillgodoser invånare med tillgång till natur.

Program för ekonomisk hållbarhet

Ett program för ekonomisk hållbarhet med långsiktig ekonomisk plan väntas beslutas under 2026. Näringslivsstrategin ska bidra till kommunens inriktningsmål för robust och effektiv ekonomi, med fokus på att verka för ett konkurrenskraftigt näringsliv som har möjlighet att göra långsiktigt hållbara investeringar och växa och etablera sig i Österåkers kommun.

Strategins koppling till globala och nationella mål

Strategin tar sin utgångspunkt i de globala målen för hållbar utveckling och kopplar i första hand till mål 4 – God utbildning, mål 8 – Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 9 – Industri, innovation och infrastruktur, mål 11 – Hållbara städer och samhällen samt mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap.

Genom att integrera dessa mål i det lokala utvecklingsarbetet skapas förutsättningar för ett långsiktigt och hållbart näringsliv i Österåker.

Kommunen verkar långsiktigt för att de globala målen ska stödja företagsutveckling och samhällsutveckling genom dialog, samverkan och konkreta åtgärder inom ramen för kommunens uppdrag. Ett särskilt fokus ligger på att stärka kompetensförsörjning, innovation och samarbete mellan offentliga och privata aktörer.

Strategin är även i linje med det nationella näringslivspolitikiska målet att det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Sverige. Genom att verka för minskad regelbörda och lägre administrativa kostnader skapas bättre förutsättningar för företag att fokusera på sina kärnverksamheter, vilket bidrar till ökad konkurrenskraft, sysselsättning och hållbar tillväxt.

Inriktningar i strategin Tillsammans för näringslivets utveckling

Tillsammans för näringslivets utveckling, näringslivsstrategi för Österåkers kommun anger översiktliga vägval och pekar ut riktningar för hur arbetet ska ske. Utifrån nuläget, med hänsyn till kommunens identitet, kommunens

ambitioner och intentionen att bygga vidare på befintliga styrkor identifieras tre inriktningar för utveckling av stödet till det lokala näringslivet:

1. **Växande näringsliv** – Det ska vara attraktivt och hållbart för företag att verka, växa och etablera sig i Österåkers kommun.
2. **Tryggt näringsliv** – Det ska vara tryggt att verka i Österåkers kommun. Kommunen tillsammans med lokala näringslivet ska bidra till en robust kommun.
3. **Effektiv och tillgänglig kommun** – Kommunens förvaltningar ska underlätta för företag att verka, växa och etablera sig.

1. Växande näringsliv

Det ska vara attraktivt och hållbart för företag att verka, växa och etablera sig i Österåkers kommun, på fastland såväl som i skärgård och på landsbygden. Utvecklingen ska främja lokalt entreprenörskap och bidra till en stark och hållbar lokal arbetsmarknad. Tillväxten av arbetstillfällen ska följa befolkningstillväxten i kommunen.

Kommunen ska:

- Utveckla platser som stödjer företagande och skapar lokala arbetstillfällen. Genom stabil långsiktig planering, utvecklad dialog med berörda aktörer, samordnade processer och aktivt arbete för stärkt infrastruktur och miljöer som gör Österåker till en attraktiv kommun där företag kan verka, växa och etablera sig.
- Bidra till utveckling av näringslivet på landsbygd och skärgård, med fokus på service, logistik och livskraftiga företag.
- Bidra till utveckling av besöksnäringen, särskilt för att möjliggöra året-runt-verksamheter i skärgården.
- Verka för att flera kan både bo och arbeta i Österåkers kommuns geografiska område. Genom samspel mellan kommunens utveckling för boende och för lokala företag i deras egenskap av arbetsgivare.
- Säkra tillväxten av nya företag genom utvecklat stöd för nystartade företag och till unga entreprenörer. Nya företag ska ges möjlighet till skräddarsytt stöd utifrån bransch och specifika förutsättningar samt utvecklad uppföljning. UF-företag och sommarlovsentreprenörer ska välkomnas som en del av det lokala näringslivet.
- Stärka samverkan mellan utbildning och näringsliv. Genom utvecklade kontaktytor och ökad möjlighet till prao och praktik hos lokala arbetsgivare.
- Arbeta aktivt med utvecklad kompetensförsörjning utifrån de behov som finns hos näringslivet i Österåkers kommun. Genom branschspecifik dialog kring utmaningar och utvecklade lösningar samt

insatser för att öka intresset för de yrken som behövs i framtidens Österåker.

- Främja hållbarhet och socialt entreprenörskap som underlättar inträde på arbetsmarknaden för unga, långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning och utrikesfödda. Genom stöd till arbetsgivare, samordnad kontakt mellan kommun, arbetsgivare och andra aktörer och tydlig information och uppföljning kring behov, krav och förutsättningar.

2. Tryggt näringsliv

Det ska vara tryggt att driva företag i Österåkers kommun. I Österåker ska trygghetsarbetet riktat till företag omfatta såväl fysisk som digital säkerhet och utvecklade brottsförebyggande insatser – hos och i anslutning till företag och online.

Kommunen tillsammans med lokala näringslivet ska bidra till en robust kommun. Genom stöd till utvecklad beredskap hos lokala näringslivet, i såväl centralort som i skärgård och på landsbygden.

Kommunen ska:

- Utveckla brottsförebyggande arbete med fokus på kommunens företag genom nära samverkan med företag, polis och andra aktörer. Forum för ökad kunskap och dialog ska utvecklas.
- Motverka oseriösa aktörer, genom ökad kunskap, samordnad uppföljning och snabbt agerande vid behov.
- Öka beredskapen i samverkan med företag och civilsamhälle.

3. Effektiv och tillgänglig kommun

Kommunens förvaltningar ska underlätta för företag att verka, växa och etablera sig. Särskilt fokus ligger på snabbare service, kortare handläggningstider, tydlig information och utvecklad kommunikation.

Kommunen ska:

- Förenkla kontakt med kommunen genom tydliga vägar in.
- Utveckla webb och information utifrån företagens behov.
- Fortsätta att förenkla processer och korta handläggningstider genom digitalisering och automatisering.
- Öka kunskap och förståelse för företagares förutsättningar hos kommunens förvaltningar och beslutsfattare.
- Stärka möjligheter för lokala och mindre företag att delta i upphandlingar.

Från ord till handling

Kommunikation

Näringslivsstrategin publiceras på Österåkers kommuns hemsida som en del av kommunens beslutade styrdokument. Strategin publiceras också på kommunens intranät för att säkerställa att den är känd för alla kommunens medarbetare.

Strategin ska användas som underlag för dialog och samarbete med företag, organisationer och andra aktörer i Österåker, med fokus på framtida utveckling och långsiktig tillväxt.

Genomförande

Kommunen genomför strategin genom att omsätta utpekade prioriteringar inom de tre inriktningarna i konkreta åtgärder och aktiviteter som utvecklas och genomförs utifrån aktuella behov.

Arbetet sker i nära samverkan med det lokala näringslivet och tillsammans i kommunen organisation för att säkerställa relevanta och effektiva insatser.

Ansvar och roller

Samtliga förvaltningar som direkt eller indirekt samspelar med det lokala näringslivet bidrar i att omsätta strategins intentioner inom sina respektive områden, med fokus på att underlätta för företag att verka, växa och etablera sig i Österåker.

Kommunstyrelsens förvaltning, genom Näringslivsenheten, bidrar till att arbetet utvecklas i takt med lokala näringslivets behov och verkar för att insatserna är relevanta och hållbara över tid.

Uppföljning

Näringslivsenheten skapar överblick över och följer upp genomförandet av strategin på en övergripande nivå. Enheten följer kontinuerligt utvecklingen av företagsklimatet, etableringar och företagsverksamheter i Österåker.

Uppföljningen bygger på en övergripande samlad bild av nuläget, där information från olika nämnders delårsrapporter och verksamhetsberättelser används som underlag tillsammans med uppföljning av aktiviteter inom arbetet för genomförande av strategin.

Nämndernas mål och indikatorer och uppföljningen av dessa utvecklas successivt för att ge kommunen goda förutsättningar att arbeta på ett relevant sätt som underlättar företagsverksamhet och främjar långsiktig utveckling.

Aktualitetsprövning och revidering

Näringslivsstrategin aktualitetsprövas i början av varje ny mandatperiod (från och med mandatperioden 2030-2034). Strategin är utformad för att kunna anpassas över tid. Det betyder att intentionerna inom varje inriktning kan justeras när förutsättningarna för företagande eller samhällsutvecklingen i Österåker förändras, samtidigt som strategin utgör en stabil och långsiktig bas.

Revideringar av strategin sker i dialog med lokala företag, berörda organisationer och kommunens förvaltningar, för att säkerställa att intentionerna fortsatt är ändamålsenliga, effektiva och i linje med övrig styrning i Österåkers kommun. Reviderad strategi antas av Kommunstyrelsen.